

El bell estiu

Cesare Pavese

Traducció de Pau Sanchis Ferrer

Univers |

Títol original: *La bella estate*

Primera edició: juliol del 2022

Disseny de la col·lecció: Enric Jardí

Imatge de la coberta: Jacobo Muñiz

© 2022 Cesare Pavese, pel text

© 2022 Pau Sanchis Ferrer, per la traducció

Direcció editorial: Ester Pujol

© 2022 Univers per a l'edició en llengua catalana

Univers és un segell de Grup Enciclopèdia

Josep Pla, 95

08019 Barcelona

Imprès a Limpergraf

Dipòsit legal: B-3.819-2022

Imprès a la UE

ISBN: 978-84-18887-29-1

Qualsevol mena de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra resta rigorosament prohibida i estarà sotmesa a les sancions establertes per la llei. L'editor faculta el CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics, www.cedro.org) perquè n'autoritzi la fotocòpia o l'escaneig d'algun fragment a les persones que hi estiguin interessades.

I

En aquells temps sempre era festa. N'hi havia prou amb sortir de casa i travessar el carrer per tornar-se boja. Tot era tan bonic, especialment de nit, quan tornaven mortes de cansament i encara esperaven que passés alguna cosa, que es produís un incendi, que nasqués un nen a casa o potser que es fes de dia de sobte i que tothom sortís al carrer i que es pogués continuar caminant i caminant fins a arribar als prats de darrere els turons.

—Esteu sanes, sou joves —deien—, ja es veu que no teniu preocupacions.

Fins i tot la Tina, una de la colla que havia sortit coixa de l'hospital i que no tenia res per menjar a casa, reia per qualsevol cosa. Un vespre que trotava darrere dels altres, s'havia plantat i havia començat a plorar perquè dormir era una estupidesa i robava temps a l'alegria.

La Ginia, si li agafava d'una d'aquestes crisis, feia com si res. Acompanyava a casa alguna altra noia i no parava de xerrar fins que ja no sabien què més

dir-se. En arribar el moment d'anar-se'n, quan ja feia estona que estaven soles, la Ginia feia cap a casa tranquil·la, sense recança de la companyia. Les nits més boniques, s'entén, eren les de dissabte, quan anaven a ballar, i l'endemà es podia dormir; però n'hi havia prou amb menys. Alguns matins, la Ginia sortia per anar a la feina ben feliç només de fer el tram de carrer que l'esperava. Les altres deien:

—Si torno tard, després tinc son; si torno tard, m'ésbronquen.

Però la Ginia mai estava cansada, i el seu germà, que treballava de nit, només la veia a l'hora de sopar, perquè dormia durant el dia. Al migdia (el Severino es girava al llit quan ella entrava), la Ginia parava taula i menjava afamada, mastegant a poc a poc, escoltant els sorolls de la casa. El temps passava lentament, com ho fa en les cases buides, i ella tenia temps de rentar els plats que esperaven a la pica i de netejar una mica. Després, s'estirava al sofà de sota la finestra i es deixava ensopir pel tic-tac del despertador de l'altra habitació. De vegades fins i tot tancava els finestrons per quedar-se a les fosques i sentir-se més sola. De totes maneres, la Rosa baixaria l'escala a les tres i s'aturaria a gratar la porta suaument, per no despertar el Severino, fins que ella li contestés que estava desperta. Aleshores sortien juntes i se separaven al tramvia.

La Ginia i la Rosa només tenien en comú aquella part del camí i un estel de perletes als cabells, però una vegada que passaven per davant d'un aparador i la Rosa va dir: «Semblem germanes», la Ginia es va adonar que aquell estel era ordinari, i va entendre que havia de dur un barretet si no volia semblar també una obrera. I encara més quan la Rosa, que depenia del pare i de la mare, no se'n podria pagar un fins qui sap quan.

Quan passava a despertar-la, la Rosa hi entrava si encara no era tard, i la Ginia feia que l'ajudés a endreçar, mentre se'n reia en veu baixa del Severino que, com tots els homes, no sabia què volia dir dur una casa. La Rosa en deia «el teu marit», per continuar la broma, però sovint la Ginia s'ofuscava i replicava que tenir totes les noses de la casa, però cap home, era poca alegria. Ho deia de broma, perquè per a ella era un plaer estar-se aquella hora tota sola a casa, com una mestressa, però a la Rosa calia fer-li entendre de tant en tant que ja no eren unes criatures. La Rosa tampoc sabia comportar-se pel carrer: feia xiscles, reia, es girava. La Ginia l'hauria estomacat. Però quan anaven plegades a ballar la necessitava, perquè els tractava a tots de tu i perquè amb les seves bogeries feia que tots els altres s'adonessin que la Ginia era més fina. En aquell any tan bonic, quan començaven a viure

soles, la Ginia s'havia adonat aviat que el que la feia diferent de les altres era que també estava sola a casa —el Severino no comptava— i que podia viure, als setze anys, com si fos una dona. Per això, mentre va portar l'estel als cabells va deixar que la Rosa li fes companyia, perquè la divertia. No n'hi havia cap altra en tot el barri tan ximple com la Rosa, quan volia. Sabia desarmar qualsevol, rient i mirant enlaire, i hi havia nits senceres que tot el que deia i feia era pura comèdia. I, a més, bregava com un gall.

—Què tens, Rosa? —deia algú, mentre esperaven que comencés l'orquestra.

—Por —deia, amb els ulls fora de les òrbites—; he vist per allà darrere un vell que em mira, m'espera a fora, tinc por.

L'altre no s'ho creia.

—Deu ser el teu avi.

—Ximple.

—Doncs ballem.

—No, que tinc por.

La Ginia, a mig ball, sentia que l'altre cridava:

—Ets una maleducada, una bruixa, torna al teu cau, ves-te'n a la fàbrica!

Aleshores la Rosa reia i feia riure els altres, però la Ginia, sense deixar de ballar, pensava que era precisament la fàbrica el que feia que una noia fos d'aquella manera. N'hi havia prou amb mirar

els mecànics, que també feien aquesta mena de bromes quan volien conèixer algú.

Si a la colla n'hi havia algun, podies estar segur que abans que es fes de nit alguna noia acabaria empenyada o, si era més bleda, plorant. Et prenién el pèl igual que ho feia la Rosa. Sempre volien dur-les al prat. Amb ells no es podia raonar i s'havia d'estar constantment a la defensiva. Però tenien de bo que alguns vespres cantaven, i ho feien bé, especialment si hi havia el Ferruccio amb la guitarra, un d'alt i ros sense feina, però amb els dits negres i clivellats pel carbó. Semblava impossible que aquelles mans grosses fossin tan bones, i la Ginia, que les havia notades una vegada sota l'aixella mentre tornaven tots junts del turó, es guardava prou de no mirar-les mentre tocaven. La Rosa li havia dit que aquell Ferruccio havia preguntat per ella dos o tres cops, i ella havia contestat:

—Digues-li que abans es talli les ungles.

La pròxima vegada s'esperava que el Ferruccio rigués, però ell ni tan sols l'havia mirada.

Finalment, va arribar el dia que la Ginia va sortir del taller mentre s'agençava el barret amb les dues mans; al portal es va trobar la Rosa, que li sortia al pas.

—Què passa?

—He fet fugina de la fàbrica.